

GÖTEBORGS 8:E BAPTISTFÖRSAMLING

MÄNNISKORS AVSIKTER OCH GUDS SYFTEN

Joh 19:19-22 • Predikan G8B 2026-08-16 (Fågelberg) • Johnny Lithell

INLEDNING

Har du varit med om att du har stått inför ett vägval som är svårt och så har någon sagt ”lita på mig!”? Att en person säger att du ska lita på honom och fatta det beslut som han rekommenderar, trots att du inte själv kan se vad beslutet kan komma att innebära?

Det är inte så lätt. Man försöker att använda sitt förnuft och värdera huruvida den här personen är pålitlig. Vet han vad han pratar om? Har han erfarenhet i de här frågorna? Känner han mig? Vill han mitt bästa?

Här finns en del paralleller till det kristna livet. Den kristna tron är inte en blind tro – vi använder vårt förnuft och värderar det vi kan. Men samtidigt måste vi erkänna att det är mycket vi inte vet.

Vi kan inte förutse vad som ska hända och vi kan inte kontrollera vad som ska hända. I slutänden sätter vi vårt hopp och vår förtröstan till någon vi inte kan se.

Samtidigt vet vi från Bibeln att vår himmelske Fader regerar över allt. Så när något oförutsett händer behöver det inte rubba oss; när något roligt händer kan vi ta emot det med tacksamhet. När lidande drabbar oss kan vi möta det med tålamod. Och inför framtiden kan vi ha tillförsikt eftersom vi vet att vi har en god Fader som är allsmäktig och har kontroll på varje liten atom i hela universum och på grund av att vi genom tron är förenade med hans Son Jesus Kristus vet vi att *han vill oss väl*.

Intro till texten

Han vill oss väl. Också i lidandet finns en strimma ljus eftersom vi vet att han bara ger oss goda gåvor. Och eftersom han är allsmäktig förverkligar han sitt syfte också i de värsta omständigheter.

I dag har vi hört en välkänd text läsas, från de timmar då Herren Jesus blev korsfäst. Vi ska titta på hur Guds syften uppfylls i detalj, också i detta mest orättvisa, förnedrande och förkrossande lidande som världen skådat.

Under den sista natten innan han blev korsfäst förhördes Jesus sex gånger. Det började i översteprästens hus, först med prästen Hannas och sedan prästen Kajfas. Därefter fördes han till Stora Rådet, judarnas högsta domstol, och förhördes av dem. Efter förhören hos de judiska ledarna fördes han till den romerske ståthållaren Pilatus, sedan till kung Herodes och därefter tillbaka till Pilatus.

Det verkar inte finnas någon ände på korruptionen. Judarna överöste honom med falska anklagelser som de inte kunde verifiera eftersom han var oskyldig. Jesus blev övergiven av alla sina vänner. Han fick utstå hån, misshandel och blev till sist torterad till döds som en hädare och fiende till Rom. Det var några av mänsklighetens allra mörkaste timmar.

Men mitt i allt detta får vi se en strimma ljus. Vid första anblicken ser det ut som en enkel historisk detalj, men den är mycket intressant. För i allt elände och mörker ser vi hur Gud fullbordar sina syften och ser till att Pilatus talar sant om Kristus, trots att dessa onda människors avsikter är att göra raka motsatsen. Texten säger nämligen att Pilatus satte upp en skylt på korset där det stod: "Jesus från Nasaret, judarnas kung." Det är förunderligt.

Jag delar upp predikan i tre punkter. Först vill jag att vi ska lägga märke till det märkliga faktumet att Jesus kallas "judarnas kung" mitt under hans största förnedring, jag kallar punkten "Jesu oväntade titel". Därefter vill jag att vi ska se Guds osynliga hand bakom allt detta, att Jesus faktiskt öppet förkunnades vara judarnas kung, och det av hans fiende när alla hans vänner hade flytt. Till sist vill jag säga något om vad det här kan betyda för oss.

I. JESU OVÄNTADE TITEL

För det första: lägg märke till att Pilatus skriver en *titel* på anslaget som sattes på korset. Det är anmärkningsvärt eftersom det här anslaget var ett juridiskt dokument. Tanken var att man skrev en skylt där det stod det brott för vilken den anklagade hade dömts till döds. Alla som såg avrättningen skulle kunna veta *varför* brottslingen avrättades. Alla som avrättades hade ett anslag. I enstaka fall kan vi läsa om en härold som ropade ut anklagelsen, men i regel fanns det en skylt. Troligtvis hade de båda rövorna varsin skylt, där det stod "stöld".

Men hos Jesus stod det inget brott, eftersom Pilatus inte kunde finna honom skyldig till någonting. Istället skrev han en titel, nämligen "judarnas kung". Varför gjorde han det? Det vet vi inte. Om jag ska spekulera så tror jag inte att Pilatus syfte var att förnedra Jesus med att sätta en ironisk titel där det egentligen borde ha stått ett brott. Jag tror han ville ge ett stick till judarna som var så ivriga att döda honom fast han inte hade gjort något fel. Pilatus hade tidigare talat om Jesus som deras kung. Pilatus var rädd för folket. Han hade låtit sig övertalas att döda denne oskyldige man. Det här var hans lilla hämnd. Här fick hela folket del i skammen när Pilatus tog deras kung, misshandlade honom och hängde upp honom naken att dö på ett kors.

Men vänner, lägg märke till att oavsett vilket syfte Pilatus hade med att skriva som han gjorde så träffade han helt rätt! Istället för att skriva ett brott, vilket hade varit en lögn, skrev han sanningen. Han talade sant om Jesus. Det är en oväntad titel med tanke på hur korrupt allting har varit som lett fram till detta. Det är i strid med seder och bruk. Det är inte vad någon människa hade avsett. Men det är helt och fullt enligt Guds syften.

Låt oss lägga märke till några detaljer angående denna märkliga titel som Pilatus lät skriva. Jag vill nämna fem detaljer.

1. Offentlig

För det första: den var anmärkningsvärt *offentlig*. Texten säger att Pilatus lät skriva ner den på tre språk: hebreiska, latin och grekiska. Dels judarnas språk och dels de två världsspråken. Texten säger också att anslaget lästes av många judar eftersom platsen där Jesus blev korsfäst låg nära staden. I Guds försyn var hela staden full av besökare som var där för att fira en av

årets största högtider och i Guds försyn blev de vittnen till en korsfästelse där två rövare korsfästes tillsammans med en man som inte kunde åtalas för något brott, eftersom han inte begått något brott. Och därför, i Guds försyn, skrev Pilatus som det var, nämligen att han är judarnas kung. Och han skrev så att alla skulle förstå, oavsett varifrån man kom och vilket språk man talade.

2. Början på Kristi triumf

Och på det sättet blev detta budskap, för det andra, *början på Kristi triumf*. Mitt i lidandet; mitt i förnedringen, mitt i den förkrossande smärtan och ensamheten får vi se en strimma ljus: han är judarnas kung, och inte bara judarnas kung utan hela världens kung. På något förunderligt sätt blev korset inte bara ett instrument för tortyr, förnedring och avrättning utan också en tron för en kung.

3. Ett uttryck för upprättelse

För det tredje. Det blev också början till en *upprättelse* för honom. Det fanns inget brott att fästa honom vid. De hade kallat honom en hädare; de hade rivit sönder sina kläder i förakt för hans påstådda hädelse. De hade pressat Pilatus att frikänna en skyldig man så att Jesus kunde dö istället. Men mitt i all korruption förkunnar denna märkliga skylt att här hänger en oskyldig man. Och inte bara en oskyldig man, utan en kung.

4. En förebådande titel

För det fjärde: det var en *förebådande* titel. En profetisk titel, som tydligt anspelar på det rike som kommer att utbredas tills det uppfyller hela jorden. Genom spridningen sitt evangelium kommer Kristi rike att upprättas bland alla stammar och folk och språk. Tänk att denna titel förkunnades av Pilatus.

5. En oföränderlig titel

För det femte: det var, och är, en *oföränderlig* titel. Judarna var inte nöjda med att Pilatus skrev som han gjorde. De ville få honom att ändra texten, men i Guds försyn vägrade Pilatus. "Det jag skrivit har jag skrivit." Det är som att han säger "försök inte att få mig att ändra mig. Det är ingen idé. Jag kommer inte, jag *kan* inte, ändra en enda bokstav." Också detta är förunderligt, att den fege ståthållaren som varit så rädd för folket plötsligt väljer att hålla fast.

II. GUDS OSYNLIGA HAND

Det leder oss till den andra punkten, som handlar om Guds osynliga hand i allt detta. För naturligtvis är det så att allt som är så märkligt och oväntat med det här är ett uttryck för hur Gud utverkar sina syften genom dessa korrupta människors onda gärningar. De menade det för ont, men Gud menade det för gott. Låt oss lägga märke till fyra detaljer:

1. Styr Pilatus hand, tvärtemot hans natur

För det första: lägg märke till hur Gud leder Pilatus, i strid mot människornas avsikter.

Även om han inte menar det, hur kan det komma sig att det är just Pilatus som är den som förkunnar att Jesus är kung? Fanns det inte andra som var lämpligare? Jesu lärjungar visste ju att det var sant. De hade sett honom göra mängder av mirakler. De hade sett honom förvandlas uppe på berget och stråla av ljus. De hade sett honom resa sig upp i en båt och stilla en storm bara genom att tala till den. De hade sett honom driva ut demoner, bota sjuka

och uppväcka döda. De visste att han var kung – men var fanns de nu? De hade sprungit och gömt sig.

Den ende som fanns där var Pilatus. Han var en ond man. Han hade ingen kärlek till Kristus. Han var korrupt och hade dömt honom till döden fast han inte kunde hitta något fel hos honom. Han tänkte bara på sig själv. Men det är inget problem för Gud. Gud kan använda vem som helst för att uppfylla sina syften. Om Gud, under de mörkaste timmarna då hans Enfödde Son bär sitt folks synder och bär Guds vrede mot dessa synder—om Gud här vill ha ett banér som i strid med all rim och reson förkunnar sanningen om vem Jesus är, då ordnar han det. Även om den enda som finns att tillgå är en korrupt ståthållare som är hans fiende. Även om det går emot allting i denna korrupta persons natur.

2. Leder Pilatus till att plötsligt hålla fast

För det andra: hur gick det till att Pilatus plötsligt blev så principfast och vågade stå emot judarna som han under hela natten varit så rädd för och gått till mötes? Det enda han har gjort har varit för att vara folket till lags. Men plötsligt är han bergfast! Det är för att Gud utverkar sina syften och har beslutat att använda en korrupt ståthållare och en skurk att proklamera sanningen om sin evigt Enfödde Son.

3. Vanäran till de som förtjänar den

För det tredje: Lägg märke till hur denna korta titel ändrar hela scenen. Judarna ville att han skulle korsfästas som en hädare, men anslaget som Pilatus lät skriva innehöll ingen hädelse. Tvärtom – i stället blev det en förnedring för alla de judar som hade ropat på att Kristus skulle korsfästas och det fick dem att ivrigt bekänna att de inte hade någon kung (Joh 19:15). Dessutom blev det ett sätt för Pilatus att rentvå sig från skuld och lägga skulden på judarna som ropat efter Jesu korsfästelse.

4. Tid och plats enligt Guds syften

För det fjärde: Lägg också märke till att det här sker i en tid och på en plats som är helt i linje med Guds syfte. Jag nämnde det tidigare, men det är värt att säga igen. Det står i texten att skylten skrevs på tre språk; de två dominerande världsspråken grekiska och latin och på hebreiska eftersom det var skriftspråket i det landet. Och detta var under påskveckan då staden var full av besökare från världens alla änder. Alla kunde se och förstå: där hänger en man som blir torterad till döds utan att ha begått något brott. Istället kallas han ”judarnas kung.”

III. VAD BETYDER DET FÖR OSS?

Vad betyder allt detta för oss? Det finns mycket man skulle kunna fördjupa när det gäller innehållet i titeln ”kung”, som är ett av Jesu tre ämbeten. Men min fråga handlar inte så mycket om vad det betyder att Jesus är kung, som den handlar om Guds försyn. Vad betyder det för oss att Gud leder en så oväntad person att sätta upp en så oväntad titel på Kristus i en så oväntad stund?

1. Gud kan avvisa onda människors intentioner och handlingar

För det första: det betyder att Gud kan avvisa onda människors intentioner och handlingar och använda dem för att förverkliga sina syften. Han regerar över alla omständigheter. Det spelar helt enkelt ingen roll hur starka och imponerande krafter som försöker dra oss in i missmod, förbittring och förtvivlan. Gud är så oändligt mycket större.

Judarna trodde nog, att när de hade krönt Kristus med törne, när de hade böjt sig för honom och hånat honom, när de hade slagit honom och spottat på honom, när de hade lett ut honom till Golgata och korsfäst honom – nog trodde de att de hade helt och hållet tagit ifrån honom all hans kungliga värdighet. Ändå förkunnades han som kung, också där.

Eller när den kristna församlingen hade fått sin form efter pingstdagen, nog trodde de judiska ledarna att det skulle bli ett slut på den efter att de misshandlat apostlarna och mördat Stefanus, förföljt församlingen så att den skingrades? Ändå säger Apostlagärningarna 8:4 att de som skingrats gick från plats till plats och förkunnade evangeliet. Vid varje förföljelse av kyrkan leder det till att Kristus förkunnas som kung på fler platser och med större intensitet.

Nog trodde de att det skulle bli ett stopp på Paulus när de äntligen fått honom fångslad? Så blev det inte. I stället ledde det till fler framgångar för evangeliet (Fil 1:12).

Vänner, det kommer alltid att finnas människor som vill den här församlingen illa. Vi har utsatts för sabotage mer än de flesta församlingar i Sverige och det ser inte ut att sluta. Så låt oss minnas, både som församling och som individer, att oavsett vilka avsikter människor har så står Guds syften fast.

Romarbrevet 8:28 (SFB-15)

²⁸ Vi vet att allt samverkar till det bästa för dem som älskar Gud, som är kallade efter hans beslut.

Människor kan, och människor kommer, att mena det för ont. Men i allt detta menar Gud det för gott. Vi har blivit utsatta för sabotage som gett allvarliga konsekvenser, till exempel att vi inte längre får hyra den här lokalen. Men vi får ta det som en möjlighet, inte till bitterhet, utan till ödmjukhet och glädje. Eftersom vi vet att vår gode Fader har allt i sin hand och låter allt samverka till det bästa för dem som älskar honom och är kallade efter hans beslut.

2. Om Pilatus höll fast kan vi hålla fast

För det andra: om Pilatus, som var en fegis, en Guds fiende och en skurk, plötsligt kunde hålla fast vid att Jesus är judarnas kung – då kan också vi, som är Kristi medarvingar, hålla fast vid samma sak. Om han kan säga ”det jag skrivit, har jag skrivit” – då kan vi säga samma sak, förutsatt att vi skrivit vad som är sant.

Det finns så många röster som vill få oss att tystna. Det finns röster som säger att det inte är socialt acceptabelt att säga att man tror på Jesus. Och inom den etablerade kyrkan finns det nästan ett oändligt antal koder som säger vad som är en socialt accepterad tro och teologi. Särskilt för den som har en lång bakgrund i den etablerade kyrkan har man fått lära sig en kultur där man måste vara noga att inte sära fel sorts människor eftersom det finns människor som lever sina liv genom att ta anstöt av olika saker och skapa konflikter. Därför lär mig sig att ha en liten kyrkopolis på axeln som säger till hur man måste navigera för att inte väcka anstöt. Och om man inte har en egen liten polis på axeln så finns det gott om personer i ens närhet som agerar poliser istället.

Skurken Pilatus lyssnade på kyrkopoliserna, vilket ledde honom att korsfästa livets furste. Men helt plötsligt höll han fast i fråga om vem denne furste var, nämligen judarnas kung. Vänner, låt oss hålla fast vid det som är sant och gott och rätt, även om det inte faller kristna portväktare i smaken. Låt oss läsa Bibeln tillsammans med de heliga som har gått före oss i den historiska kyrkan och låt oss hålla fast vid det oavsett vad den moderna, babyloniska kyrkan tycker om det (Jfr Luther, *Cedo nulli*, ”jag viker mig inte för någon”).

3. Ger värdighet till korset

För det tredje: titeln ”judarnas kung” ger en värdighet till korset. Det ligger i linje med apostlarnas och församlingens senare inställning om att det är en glädje och en värdighet i att få lida för Kristi skull. Paulus säger i Filipperbrevet 1:29,

Filipperbrevet 1:29 (SFB-15)

²⁹Ni har ju fått nåden att inte bara tro på Kristus utan också att lida för hans skull,

Att sätta Kristus först kommer att innebära en kostnad på många olika sätt i livet. Kanske innebär det att ens familjemedlemmar inte kommer att uppskatta ens sällskap. Kanske innebär det att man inte kan jobba kvar på det arbete man har om det kräver att man bryter mot Bibelns bud. Kanske innebär det att folk tror saker om en som inte är sant.

Men vad det än innebär för kostnad menar Paulus att det är en nåd. Att det är en glädje och ett privilegium. Det är ett privilegium som inte ges till änglarna. De kan inte lida för Kristus och inte heller kommer de att få uppleva hur det är när människosonen kommer åter för att hålla dom och torka alla tårar på dem som tillhör honom. Han säger själv i Matteusevangeliet 10:32,

Matteusevangeliet 10:32 (SFB-15)

³² Den som bekänner mig inför människorna ska också jag bekänna inför min Far i himlen.

4. Gud upprättar den som lider för honom

För det fjärde: Gud kommer att ge upprättelse till den som blivit falskt anklagad. Det kommer att ske. Redan i Kristi lidande och förnedring ser vi en begynnelse till upprättelse, att Pilatus sätter upp ett anslag som faktiskt talar sanning. Mitt i alla lögner, alla falska anklagelser, händelser och illvilliga fiender. Kristus själv sade inget, men han överlämnade sin sak åt honom som dömer rättvist (1 Petr 2:23).

Psaltaren 37:5-6 (SFB-15)

⁵ Anförtro din väg åt Herren och lita på honom. Han ska göra det. ⁶ Han ska låta din rättfärdighet gå fram som ljuset, din rätt som middagssolen.

Du minns att Josef anklagades för omoral, att kung David anklagades för förräderi, att profeten Elia anklagades för att dra olycka över Israel, Jeremia anklagades för revolt, Amos och Mika anklagades för att predika emot kungen, Daniel anklagades för olydnad, apostlarna anklagades för uppvigling, uppror och för att ändra i lagen och Kristus själv anklagades för att vara en drinkare och frossare och hädare, ja, att han gjorde under med hjälp av djävulen. Men Gud gav alla dessa upprättelse, eftersom det är vad han gör. Han upprättar den som är falskt anklagad. Även om det inte sker i det här livet, så kommer en dag då upprättelsen ska vara fullkomlig. Därför kan vi vara tålmodiga utan att kräva någon hämnd själva.

Judasbrevet 14-15 (SFB-15)

¹⁴[...]”Se, Herren kommer med sina tusentals heliga ¹⁵för att hålla dom över alla och ställa varje själ till svars för alla de gudlösa gärningar de gjort och för alla de hårda ord som gudlösa syndare har talat mot honom.”

Befaller vår omvändelse

I Psalm 2 beskrivs en sammankomst av världens mest inflytelserika ledare, ett sorts G20-möte där de kommer samman och bildar en militär koalition för att störta Guds herravälde. De samlar sina atombomber och sina ballistiska robotar och ställer sina sikten mot Guds tron. Psalmen säger att jordens kungar reser sig och furstarna rådslår med varandra mot Herren och hans Smorde.

Men psalmen fortsätter med att beskriva hur Gud ser på alla dessa samlade krafter. Han ser deras atomvapen och deras imponerande muskler. Och vad gör han? Sitter han och darrar av rädsla? Nej – det står att han som bor i himlen ler. Han är så oändligt mycket större.

Dessa mäktiga kungar är ingenting i förhållande till Gud. Och han säger i Psalm 2 att han har insatt *sin* kung på sitt heliga berg. Hans kung. Det är där Jesus hänger på korset. Denne döende man är kungars kung och herrars Herre. Och Gud säger till oss i psalmen: ”var nu kloka, ni kungar. Ta varning, ni domare på jorden.” Varför då? Därför att, som Paulus säger inför filosoferna i Aten,

Apostlagärningarna 17:30–31 (SFB-98)

»Gud har länge haft överseende med okunnighetens tider, **men nu befaller han alla människor överallt att omvända sig.** »Han har nämligen bestämt en dag då han ska döma världen med rättfärdighet genom en man som han har utsett, och han har erbjudit tron åt alla genom att uppväcka honom från de döda.

Inbjudan att följa Jesus är inte en inbjudan. Det är kungens befallning, och bakom den ligger kungens hela auktoritet.

AVSLUTNING

Så, vem du än är; om du är medlem i vår församling eller om du aldrig satt din fot i en kyrka —hör kungens befallning att omvända dig och tro på Kristus. Det kommer att vara en väg kantad av lidande, det är ett faktum som kommer från Bibeln. Men det är ett lidande i kungens fotspår, det är ett lidande där människor menar det för ont men Gud menar det för gott och det är ett lidande där det finns en fullkomlig upprättelse på andra sidan. Så låt oss vandra tillsammans, i förtrostan på Guds godhet, i glädje och ödmjukhet, i Kristi efterföljd.